

АНОТАЦІЯ
навчальної дисципліни

«Формування лідерських якостей особистості» (англ. мовою)

(ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА)

Опис дисципліни

Кількість кредитів – 5

Загальна кількість годин – 150 год.

Семестр – 5

Лекції – 32 год.

Практичні, семінарські – 32 год.

Самостійна робота – 86 год.

Вид підсумкового контролю – залік.

Керівник курсу: Лобода В. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи.

Анотація дисципліни: Дисципліна є **вибірковою** складовою навчального плану.

Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить студенту сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

Мета вибіркової навчальної дисципліни «Формування лідерських якостей особистості» (англ. мовою) – з позицій комплексного підходу висвітлити особливості самореалізації та розвитку лідерських якостей особистості в сучасному суспільстві; виявити загальні та індивідуально-особистісні якості лідера; звернути увагу на становлення лідерства в сучасному суспільстві; розвинути стратегічну перспективу, навчитися керувати невизначеністю та втілювати своє бачення, а також створювати міцну особисту основу, яка зможе протистояти тиску ззовні; вміти виділяти лідерство та його класифікації, аналізувати функції лідерства, досліджувати загальноприйняті помилки у сприйнятті лідерства та інтерпретувати природу лідерства.

Завдання курсу:

- Сприяння формуванню лідерської Я-концепції.
- Розуміння власного унікального стилю спілкування та того, як використовувати його для кращих результатів лідерства.
- Розвиток позитивного самосприйняття.
- Зміцнення навичок лідерства в команді, які прискорюють як індивідуальний розвиток, так і результати співпраці.
- Сприяння формуванню відповідальності.
- Сприяння формуванню лідерського світогляду.
- Виявлення та оцінка лідера в команді.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого

розвитку, верховенства права, прав і свобод людини громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

ФК22. Здатність налагоджувати співпрацю закладів освіти, сім'ї і суспільства у вихованні особистості, сприяти її адаптації до умов соціального середовища.

Зміст дисципліни:

Тема 1. Лідерство та його класифікації. Лідерство, влада і вплив. Ідентичність лідера. Лідерство і менеджмент. Функції лідерства. Бачення лідерства.

Тема 2. Загальноприйняті помилки у сприйнятті лідерства. Природа лідерства. Дефініції лідерства. Організаційна культура.

Тема 3. Огляд ситуацій, в яких необхідно лідерство. Розвиток особистісних якостей лідера. Стилi спілкування та емоційний інтелект. Лідерство як система фреймів. Структурний фрейм. Фрейм людських ресурсів. Політичний фрейм. Символічний фрейм.

Тема 4. Влада, вплив і лідерство. П'ять типів влади лідера. Реакція на застосування влади. Роль підлеглого. Провідні команди. Джерела влади лідера в організації. Взаємозалежність підрозділів/відділів. Контроль над інформацією. Усунення невизначеності. Створення мережі (нетворкінг).

Тема 5. Посилення влади за рахунок політичної активності. Тактика посилення влади. Етичні аспекти політичної активності та посилення влади.

Тема 6. Отримання стійких результатів завдяки зміцненню лідерських здібностей. Орієнтація в організаційній політиці та культурі.

Тема 7. Налагодження ефективних та продуктивних стосунків на основі розумного використання емоцій.

Тема 8. Розробка індивідуального плану дій, що передбачає негайні та довгострокові зміни та зростання.

Рекомендована література

Базова

1. Нестуля О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.): навч. посіб. / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля. – Полтава: ПУЕТ, 2016. – 227 с.
2. Нестуля О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.): навч. посіб. / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля. – Полтава: ПУЕТ, 2016. – 375 с.

3. Нестуля О.О. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера. Уроки видатних підприємців: навч.посіб. / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, В.В. Карманенко. – К. - : Знання, 2013. – 358 с.
4. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г. Романовський, Т.В. Гура, А.Є. Книш, В.В. Бондаренко – Харків, 2017. – 100 с.
5. Cummings, T. G.; Worley, C. G. Organization development & change // 9. ed.: Mason, Ohio: South-Western, cop. 2008.
6. Bennis, W. G.; Goldsmith, J. Learning to lead : a workbook on becoming a leader // 4. ed.: New York: Basic Books, 2010.
7. Gordon Rouse, K. A. (2004). Beyond Maslow's hierarchy of needs. What do people strive for? *Performance Improvement*, 43(10), 27-31.
8. Hackman, J. R., & Oldham, J. R. (1980). *Work redesign*. Addison-Wesley.
9. Osteraker, M. C. (1999). Measuring motivation in a learning organization. *Journal of Workplace Learning*, 11(2), 73-77.
10. Hofstede, Geert. Cultures and organizations: software of the mind / Curt Hofstede. — London : McGraw-Hill Book Company (UK) Limited, 19 Hofstede, G. & Peterson, M.F. National values and organizational practices. In N. M. Ashkanasy, C. P. M. Wilderom & M. F. Peterson (Eds), *Handbook of organizational culture and climate* ; London: Sage, 2000. — 401—591.
11. Parker, S. K. (2013). Beyond motivation: Job and work design for development, health, ambidexterity, and more. *Annual Review of Psychology*, 65, 661-691.
12. Schermerhorn, J. R., & Wright, B. (2014). *Management: Third Canadian Edition*. John Wiley & Sons Canada.

Допоміжна

13. Алфімов Д. В. Зміст феномену «лідерські якості особистості» / Д. В. Алфімов // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т ; [голова ред. ради: А. О. Монаєнко; редкол.: Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. – Запоріжжя, 2010. – Вип. 11 (64). – С. 44–51.
14. Денисова О.І., Довганич Г.Г. Модуль «як стати лідером» (Програма Міністерства освіти і науки України). - 1998.Крейг Нік. Лідерство починається з призначення. – К. : Фабула, 2019. – 240 с.
15. Социальная психология: ключевые идеи / Р. Бэррон, Д. Бирн, Б. Джонсон. – 4-е изд. – СПб.: Питер, 2003. – 512 с.
16. Татенко В. Типологія лідерства / В.Татенко // Психолог. – 2006. – № 34. – С.12–14.
17. Тихомирова О. Виховання лідера / О. Тихомирова // Шкільний світ. – 2009, № 8. – С. 19–23.
18. Чалдини Р., Кенрик Д., Нейберг С. Социальная психология. Пойми других, чтобы понять себя! – СПб.: Прайм-Еврознак, 2002. – 256 с.
19. Шатенко В. Типологія лідерства // Психолог. – вересень 2006.
20. Шевченко Н. Майбутнє належить лідерам // Шкільний світ. – 2008. – січень, №4.

Інтернет-ресурси:

21. Pakarinen, E., Lerkhanen, M-K., Poikkeus, A-M., Sidkkinen, M., & Nuirmä, J-E. (2010). Classroom organization and teacher stress predict learning motivation in kindergarten children. *European Journal of Psychology of Education*, 25(3), 281-300. <https://www.jstor.org/stable/23421684>
22. Fritz, M. S., & Arthur, A. M. (2017). Moderator variables. *Oxford Research Encyclopedias, Psychology*. <https://oxfordre.com/psychology/view/10.1093/acrefore/9780190236557.001.0001/acrefore-9780190236557-e-86>
23. Vancouver, J. B., & Kendall, L. N. (2006). When self-efficacy negatively relates to motivation and performance in a learning context. *Journal of Applied Psychology*, 91(5), 1146-1153. https://www.researchgate.net/profile/Jeffrey_Vancouver/publication/6835944_When_self-efficacy_negatively_relates_to_motivation_and_performance_in_a_learning_context/links/0a85e53c59b76a1940000000.pdf
24. Openstax, *Principles of Management* (2019, May 31). <https://cnx.org/contents/w6yyq31c@8.84:49GI9zLH@6/4-5-Corporate-Cultures>

25. Economy, P. (n. d.). Glassdoor just announced the 100 best places to work for 2019 (is your company on the list?). *Inc.com, Manusetto Ventures*. <https://www.inc.com/peter-economy/glassdoor-just-announced-100-best-places-to-work-for-2019-is-your-company-on-list.html>